

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

Dziś 6 stron.

z urzędowymi ogłoszeniami władz.

Dzisiejszy nakład 25.000.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z przesyłką pocztową 3.50 zł., dla odbierających pismo za miejsce 2 zł. - Cena pojedynczego numeru 10 groszy
REDAKCJA I ADMINISTRACJA CZĘSTOCHOWA, III ALEJA Nr. 52. TELEFON 22-45
 Konto w Komunalnej Kasie Oszczędności Nr. 12.
 Godziny przyjęcia redakcji codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 12 do godz. 18-tej.
KSIĘGARNIA I SKLEP „KURIERA CZĘSTOCHOWSKIEGO” II ALEJA 24.

CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy przed tekstem 50 gr., w tekście i nadruku 40 gr., za tekstem 30 gr. Brochure ogłoszenia: słowo tytułowe 25 gr., każdy dalszy wiersz 15 gr. Najtańsze ogłoszenie drobne 1.50 zł. - Ogłoszenia matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. wyższe. Ogłoszenia składowe, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe. Przy ogłoszeniach kilkakrotnych - rabat.

Bohaterski czyn niemieckiego pancernika „Admirał Graf Spee” stoczył walkę w ujściu La Platy

Angielska zbrodnia gospodarcza

Bukareszt, 16 grudnia.

W fabryce celulozy Zernesz kolo Kronstadtu w Siebenbürgen w której pracowano również na nocną zmianę we czwartek rano o g. 3 eksplodował wielki kocioł zawierający kilka tysięcy litrów chloru.

Krótko po tym eksplodowały również mniejsze balony z chlorem. Fabryka stała się w płomieniach. Chlor rozprzestrzenił się szybko po zabudowaniach fabrycznych i osiągnął pobliską wieś. Z Kronstadtu wyruszyły wszystkie straże pożarne i pojedyncze oddziały wojskowe, lecz prace ratownicze były bardzo utrudnione, ponieważ do wsi i fabryki można było zbliżyć się tylko w maskach. Przewidywana jest znaczna liczba ofiar, które pochłonęła katastrofa.

O przyczynach katastrofy nie podano dotychczas żadnych szczegółów. Ogólnie wśród społeczeństwa panuje przekonanie, że jest to jeden z dość licznych ostatnich aktów sabotażu na gospodarstwo Rumunii. Również i w tym wypadku agenci angielskiej służby tajnej planowo przygotowali plany zbrodni.

Agenci Secret-Service w Słowacji

Preszburg, 16 grudnia.

W ostatnich dniach słowackie władze bezpieczeństwa, podczas obławy zatrzymali agentów angielskiej służby tajnej. W Preszburgu i Topolcanach zlikwidowano dwa nielegalne gniazda agitacyjne, które nie tylko kolportowały wrogie państwu ulotki, lecz dostarczały zagranicy bajek na temat stosunków w Słowacji.

Cały świat mówi

Berlin, 16 grudnia.

Walka jaką w ujściu La Platy stoczył niemiecki pancernik „Admirał Graf Spee” z trzema krążownikami „Ajax”, „Exeter” i „Achilles” wywołała w prasie całego świata potężne wrażenie. Wspaniały czyn niemieckiego okrętu jest druzgocącym dowodem przeciwko Anglii o rzekomym zablokowaniu niemieckiej floty. Po śmiałym wyczynie „Bremen” walka stoczona przez pancernik „Admirał Graf Spee” jest sukcesem floty niemieckiej w obecnej wojnie morskiej.

Nowe oznaki żydów w Łodzi i Poznańskim

W okręgu Warthegeau, obejmującym Poznańskie, Łódź i t. d., wprowadzono nowe zewnętrzne oznaki dla żydów. Dotychczas żydzi nosili żółtą opaskę. Obecnie namiastnik Rzeszy Goebbels zarządził, że mają oni po prawej stronie, zarówno na piórach, jak i na plecach, nosić żółtą gwiazdę Dawida, wysokość 10 cm. Niestosowność się do tego zarządzenia, które weszło w życie z dniem 10 grudnia, będzie surowo karana.

„Admirał Graf Spee” w walce na wodach La Platy

Berlin, 16. grudnia.

Komendantura niemieckich sił zbrojnych komunikuje:

Obok małego ognia nieprzyjacielskiego artylerii na przedpolu frontu zachodniego między Mozelą a Renem ożywna działalność wywiadowcza. W licznych miejscowościach zabrano jeńców.

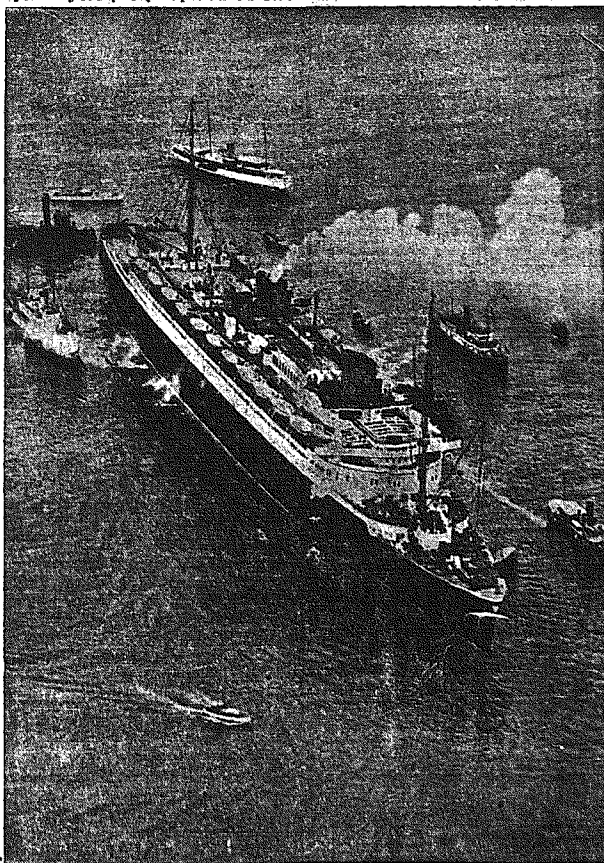
W ostatnich dniach miały miejsce operacje sił morskich w północnej części morza Północnego. W drodze powrotnej kolo lekkiego krążownika rozległa się podwodna detonacja. Szkody wyrządzone wskutek eksplozji są niezbyt duże, okręt mógł powrócić do portu rodzinnego.

Statek pancerny „Admirał Graf Spee”, który od chwili wybuchu wojny przeprowadzał operacje wojenne na wodach Atlantyku wysunął się naprzód od stat-

ków eskortujących kolo La Plata i zatopił angielskie parowce: „Falroa” (7983 ton) i „Streonsall” (3895 ton). Przytem doszło do potyczki między okrętem pancernym a ciężkim krążownikiem angielskim „Exeter” i lekkim krążownikiem „Ajax” i „Achilles”.

Podczas potyczki udało się pancernikowi ciężko uszkodzić statek wroga. „Exeter” ciężko uszkodzony musiał wycofać się z potyczki. Jeden z cięższych krążowników został również uszkodzony. Pancernik „Admirał Graf Spee” otrzymał również kilka ciosów. Obecnie znajduje się w porcie Montevideo. (Urugwaj).

Admiralicia angielska zakomunikowała stratę okrętu niszczycielskiego „Duchess” na wodach rodzimych.

„BREMEN” JEST ZNOW W OJCZYZNIE. Wielki transatlantyczny okręt niemiecki „Bremen”, należący do „Norddeutsches Lloyd”, po transoceanicznej podróży w zupełnym porządku powrócił znow do Ojczyzny. Fakt ten wywołał w kołach angielskich wielkie poruszenie, gdyż sądzono tak, jak p. Churchill, że „niemieckie okręty handlowo wypędzone zostały z obszarów mórz”.

Simon pozwala płacić Francji

Angielski minister skarbu sir John Simon przemawiał w Izbie Gmin na temat najnowszych rozmów gospodarczych z francuskim ministrem finansów Reynaudem, oświadczając, że między obydwoma państwami zostanie zawarty układ finansowy. Głównym celem Anglii i jedynym jej życzeniem to zawarcie z Francją monetarnej solidarności. Dlatego postanowiono, że podczas wojny ma być utrzymany stabilizacyjny stosunek kursów między frankiem francuskim a funtem angielskim, oraz obustronny wolny handel dewizami bez pokrywania sald w złocie.

Okazuje się więc, że Francja z Anglią tworzą obecnie jeden blok sterlinga; stary blok upadł przed kilku tygodniami. W Anglii może jeszcze wierzyć, że uda się jej przy pomocy franków francuskich i rezerwy odbity w sumie 100 miliardów franków rzucić na rynku angielskim i podwyższyć spadający funt.

Interesujący jest również zamiar obu państw utrzymania jednakowej polityki cen. Ogólnie wiadomo, że angielskie życie gospodarcze stoi wobec hamującego zarobki wzrostu cen, na każdym polu. We Francji korzystniejsze jest zaopatrzenie niż w Anglii. Obustronne porozumienie polityki cen dla Francji może przynieść tylko gospodarcze szkody.

Reynaud przestrzega

Na wczorajszym popołudniowym posiedzeniu Izby francuskiej zabrał głos francuski minister finansów Reynaud, by poinformować posłów o angielsko - francuskim układzie finansowym i gospodarczym, że gospodarka francuska oddana zostaje w służbę angielskiej polityki wojennej.

Uprawdliwieniem jest fakt, że żądania od przedsiębiorców i robotników ofiar nie może dorównać niemieckiemu regime. Obowiązkiem Francji jest przygotować się do długiej wojny militarnej, ponieważ Niemcy wierzą, że demokracje załamają się mimo bogactwa i mimo złota, ponieważ nie są w sytuacji ponieść taką ofiarę, jaką ponosi naród niemiecki. Francja prowadzi wojnę żądy i dlatego Francuz musi się zdecydować, aby tylko produkować, mniej zużywać, a więcej oszczędzać.

Protest Ameryki w Londynie

Ambasador amerykański w Londynie złożył rządowi angielskiemu energiczny protest przeciwko dokonanej rewizji czerch okrętów amerykańskich, przepływających przez Gibraltar.

Chamberlain z „wizytą” we Francji

Po proteklowych „wizytach frontowych” Hore Belisha i Edena, przyszła kolej na Chamberlaina. Przybył on do Francji celem odwiedzenia oddziałów angielskich, znajdujących się „na froncie”.

Rozbudowa fortyfikacji

Mussolini przyjął w obecności sekretarza stanu w ministerstwie wojny gen. Soddu, generała Monti, generała Amorosio i pułkownika Fortunato, z którymi odbył dłuższą rozmowę na temat prac przy budowie fortyfikacji na granicy Italii. Oficerowie ci dowodzą wojskami alpejskimi.

Krażownik „Exeter” unieszkodliwiony

Zwycięska walka niemieckiego pancernika

Od trzech i pół miesięcy niemieckie okręty wojenne pływają po oceanach świata. Na przestrzeni tego okresu wyrządziły one ciężkie szkody flocie angielskiej. Tam, gdzie tylko ukazał się krażownik niemiecki, Anglia musiała pośpiesznie wycofać swe okręty.

Naturalnie, że o bolsaterskich czynach niemieckich okrętów wojennych na Oceanie Wielkim do społeczeństw przedostały się tylko skąpe wiadomości. Prawdziwa rozpiętość olbrzymich wyników osiągniętych przez krażowniki niemieckie dopiero później będzie znana. Ze względu na naturalnych niemieckie siły morskie oddalone od ojczyzny nie mogą przesyłać bieżących wiadomości.

Od trzech i pół miesięcy Anglii prowadzili z przerwami polowanie na okręty niemieckie nie osiągając dotąd żadnych konkretnych wyników. Okręty niemieckie operowały, jak tylko im się podobało. Obecnie doszły do nas wiadomości z Ameryki Południowej, że niemiecki okręt pancerny „Admiral Graf Spee”, przy użyciu rzeki La Platy, na wodach dotychczas nie naruszonych przez flotę królewskiej Brytanii stoczył potyczkę z trzema krażownikami angielskimi, pełniącymi patrol. Z utarczki tej Niemcy wyszli zwycięsko.

„Graf Spee” według komunikatów — po opuszczeniu Montevideo o godz. 6 rano natknął się w odległości 20 mil morskich na wschód od Punta del Este na trzy angielskie krażowniki „Exeter”, „Achilles” i „Ajax”. Niemiecki okręt pancerny natychmiast otworzył ogień. Huk armat słychać było w promieniu 50 mil od miejsca walki. Również i w Punta del Este słyszano odgłosy pocisków. Ocean pokrył się gęstą chmurą dymu.

W kilka chwil później krażownik „Exeter” zasypany został gradem pocisków, z „Graf Spee”. Krażownik „Ajax” zaczął uciekać. „Exeter” zlewastowany przedstawiał przykry widok. Mostek komandorski został zniszczony. Jeden z pocisków unieszkodliwił motor, tak że krażownik angielski zmuszony był zmniejszyć szybkość. Dalsze salwy „Graf Spee” zmusiły krażownik angielski do wycofania się.

Krótkie starcie zakończyło się zwycięstwem „Graf Spee”, który wieczorem wypłynął na wody La Platy i zarzucił kotwicę w Montevideo. Z potyczki wyszedł unieszkodliwiony nie tylko „Exeter”, lecz „Achilles” i „Ajax” również odniosły ciężkie szkody. „Admiral Graf Spee” trafiony został granatami. Według najnowszych doniesień, nie znając żadnych śladów, że okręt niemiecki był w ogniu walki.

Na okrętach angielskich znajduje się

setki zabitych i rannych. Inne komunikaty z Ameryki Południowej donoszą, że Anglicy łamiąc prawo międzynarodowe w walce stosowali granaty gazowe.

Według dalszych doniesień, angielski krażownik „Exeter” unieszkodliwiony leży w zatoce La Platy i ma być przez władze portowe przyciągnięty do portu. Według innych informacji, dotychczas nie potwierdzonych, podobno zatonał krażownik brytyjski „Achilles”. „Graf Spee”, dla zabrania nowych zapasów wypłynął do Montevideo.

Zwycięska potyczka niemieckiego pancernika stała się wielką sensacją dla Ameryki. Do późna w noc bulwary por-

tu w Montevideo oblegały tłumy podziwiających niemiecki okręt wojenny i bohaterstwo jego załogi.

W angielskich kolach zwycięstwo morskie Niemców wywołało tym nieprzyjemniejsze wrażenie, ponieważ w tym samym dniu angielskie dzienniki doniosły, że niemieckie okręty wojenne zaginęły na Atlantyku, ponieważ brakło materiałów pędnych i nie mogły przełamać blokad angielskiej.

Na pokładzie „Admiral Spee” znajdują się sześciu kapitanów skaperowanych angielskich okrętów handlowych. Dwóch z nich pancernik niemiecki wziął na pokład w przeddzień walki.

Japonia ostrzega

Konfiskaty na parowcach japońskich nie będą tolerowane

Szanghaj, 16 grudnia.
Za każdą tonę niemieckich towarów eksportowych, zabranych przez Anglików ze statków japońskich, skonfiskują Japończycy taką samą ilość towarów angielskich ze statków brytyjskich, płynących po Wodach Dalekiego Wschodu. W ten sposób charakteryzują tujejsze koła zbliżone do czynników urzędowych postawę Japonii na wypadek, gdyby Anglia zaskatowała statki japońskie „Sanio Maru” po jego wypłynięciu z Holandii, albo którykolwiek z innych statków japońskich.

Japonia nie pozwoli na konfiskatę swoich parowców, uważając zamachy na niemieckie towary eksportowe za pogwałcenie prawa międzynarodowego i stanowisko swoje poprze nie tylko słowami, ale

natychmiastową reakcją czynną. W Azji Wschodniej śledzi się więc z wielkim napięciem jak zachowa się Anglia w stosunku do „Sanio Maru”.

W związku z zastrzeżeniami poczynionymi przez rząd japoński we Francji z powodu dostarczania nadal materiałów wojennych Czang-Kai-Szekowi przez Indochiny oświadczył przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych Normana nie dale w szeregu punktów całkowicie zadowalającej odpowiedzi.

Polityczne koła japońskie zauważają, że Japonia będzie nalegała, aby Francja zrewidowała swoje dotychczasowe stanowisko, gdyż dostawy broni dla Czang-Kai-Szeka przez Indochiny w praktyce nie zostały wstrzymane.

Z miasta i okolicy

Nowe znaczki pocztowe

Z dniem 15 grudnia 1939 r. niemieckie znaczki pocztowe z nadrukiem „Deutsches Reich” tracą swą ważność na terenie Niemieckiej Poczty — Wschód.

Od dnia 16 b.m. mogą być używane znaczki tylko z nadrukiem Deutsche Post Osten.

Znaczki, które straciły swą ważność, będą wymieniane na znaczki z nadrukiem, do dnia 20 b.m.

Jednocześnie komunikujemy, że Niemiecka Poczta Wschód przyjmuje listy zagraniczne do krajów neutralnych, jednak bez odpowiedzialności za ich doręczenie.

Placówka dla informacji dewizowych w Częstochowie

Urząd Gubernatora Generalnego — Wydział Dewizowy w Krakowie uruchomił w mieście naszym placówkę dla informacji dewizowych, mieszczącą się przy ul. Panay

Maryl 35. Godziny urzędowe dla przyjęcia interesantów od godz. 9 do 12-ej.

Zwracamy wszystkim zainteresowanym uwagę na nowo otwarty ważny dla życia gospodarczego urząd, gdzie wszystkie kwestie, dotyczące spraw dewizowych w wypadkach wątpliwych będą gruntownie wyjaśniane.

Sześć wyroków śmierci za partyzantkę

Wyrokiem Sądu Wojennego za partyzantkę i niedozwolone posiadanie broni, skazanych zostało na karę śmierci 6-ciu obywateli polskich z Rudnik Wielkich i Kamienicy Polskiej. Wyrok został dziś wykonany.

Przy tej sposobności należy jeszcze raz ostrzec, że posiadanie broni jakiegokolwiek rodzaju przez obywateli polskich — jest zakazane. Jeśli broń gdziekolwiek jeszcze się znajduje, winna być natychmiast dostarczona najbliższej władzy niemieckiej.

Zaopatrzenie Anglii w surowce

Amsterdam, 16 grudnia.

Fakt, że zwycięstwo niemieckiej floty morskiej przyczyniło się do znacznego niedoboru w imporcie brytyjskim, co powoduje równocześnie upadek przemysłu, przybiera coraz wyraźniejsze kształty. „Financial Times” pisze w czolowych artykułach o konieczności wzmocnienia polityki gospodarczej, zaopatrzenia Wielkiej Brytanii w konieczne surowce oraz do zwiększenia eksportu. Dziennik ostrożnie podkreśla, że wobec wytworzonej sytuacji i wobec innych warunków w nowym roku należałoby określić ilość i rodzaj towarów importowanych oraz pożądane byłoby wyrażenie wytyczne nowych granic wywozu. Opinia powyższa nie zgadza się zupełnie z zarzucającymi komunikatami radia londyńskiego, które twierdzą, że Anglia ma dostęp do wszystkich bogactw świata, i wszelkiego rodzaju towaru posiada nie tylko w dostatecznej ilości, ale nawet w nadmiarze. Skoro stosunki takie byłyby prawdziwe, to przecież rząd Wielkiej Brytanii nie potrzebowałby się ograniczać w imporcie. Bezwątpnie „Financial Times”, dziennik gospodarczy — ekonomiczny, posiada lepsze informacje o „dostępie” Anglii do wszystkich bogactw świata”, niż radio londyńskie. Zaopatrzenie Anglii w surowce natrafia na olbrzymie trudności, ze względu na system prowadzenia wojny morskiej przez Niemcy, ze względu na zdevaluowanie funta oraz z uwagi na trudności dewizowe.

Tranzyt towarów litewskich

Wobec zaostrożenia brytyjskich zarządów blokadowych Litwa szuka nowych dróg eksportowych. Jak słychać, wszczęła ona w Moskwie rozmowy mające na celu omówienie warunków skieroowania części eksportu litewskiego przez Sowiety na Morze Czarne. Towary litewskie miałyby być transportowane koleją aż do Odessy, a stąd dalej drogą morską.

Nowa grupa polityczna w Paryżu

Bruxela, 16 grudnia.
W francuskiej Izbie Deputowanych utworzyła się nowa grupa polityczna, pod nazwą Francuskie Zjednoczenie Ludowe. Należy do niej 5 deputowanych roznawnej partii komunistycznej, ci mianowicie, którzy swego czasu nie przyłączyli się do sejmowej obecnie sądownie partii robotniczej i chłopskiej.

BÓL GŁOWY?
TABLETKI ASPIRIN

NIEDZIELA

Dodatek tygodniowy dla katolików

Nadzieja adwentu

„Brać! Wszystko co tu napisane jest, napisano dla waszego oświecenia, abyśmy przez cierpliwość i otuchę, którą czerpiemy z pisma, żyli w nadziei!”

Oto myśl przewodnia adwentu. To co przed tysiącami, przed narodzeniem Chrystusa tońło w mrokach, zawarte jest w świętej, starej Ewangelii. Przez najgorsze doświadczenie przez nędzę coraz głębiej przygniatanej zależności od grzechu i w przeświadczeniu własnej bezsilności pozostała jeno nadzieja zbawienia.

Żyje w nas głębokie przekonanie i uszczęśliwiająca myśl, gdy pragniemy z Ewangelią w rękę pod kierunkiem Kościoła przeżyć powtórnie historię odkupienia, to wtedy głęboko odczuwamy jak wielkie znaczenie ma dla nas adwent. „Naród, który błądził w ciemności, widzi wielkie światło!”

Cierpliwość i otuchę czytamy w modlitwie narodu z okresu oczekiwania: „Jajeczka nieba, sprawiedliwym, chmurom spójność dajcie!”

Tymczasem nie należy cierpieć czekać na spełnienie się słowa w raju, na obiet-

nice proroków i czerpać z nich moc i siłnie stać przy nich, aż nastąpi „spełnienie czasów”. Cierpliwość i otuchę czerpiemy ze słów Boga, w świętym Piśmie Jego.

Porównajmy światło przyswiecające ludziom starego zakonu, ze światłem księżycą, który otrzymuje blask od słońca. Chrystus jest światłem sam w sobie; Światłem Jego jest Prawda. I gdy o tym myślimy, czyż nie musimy po tysiącokroć czerpać cierpliwość i otuchę ze słów Pisma Świętego, tak jak ludzkość przed Chrystusem?

W każdym roku powraca Adwent i co rok wskazuje nam matka nasza, Kościół św. miłosierdzie Boże, Jego pomoc i Jego przyjaźń do wszystkich. Lecz skoro Bóg wystawi nas na próbę, jakże szybko co o tym zapomnieliśmy! Wiemy, że słońce także świeci, gdy jest ukryte za chmurami i gdy wieczorem zachodzi, a jakże często wątpliwy, czy Bóg odbarza nas łaską i dobrocią, gdy prowadzi nas drogami, które nie zgadzają się z naszymi planami, które maczej budowałamy?

Zabaczamy co mówi nam dalej św. Paweł: „A Bóg dawca cierpliwości i otuchy, uczynca nam jednej myśli na

wzór Jezusa Chrystusa, abyśmy jednomyślnie, Jednymi ustami wielbili Boga i Ojca naszego Pana Jezusa Chrystusa!”

Jesteśmy stworzeni, aby chwalić i wielbić Boga a już więcej chwalić Go nie możemy, jeśli uznamy Go za naszego Pana i Ojca, któremu ślepo ufamy i na którego słowach budujemy życie nasze, choć czasem nie rozumiemy Jego Intencji i Jego planów. Tym, którzy żyją w prawdzie i sprawiedliwości nie odmawia Bóg ochrony. A więc czerpmy otuchę i cierpliwość i nadzieję z Pisma Świętego. Jeden drugiego niech pociesza, niech pomaga, niech wspierają! Modlitwie się za swych współbraci! Modlitwie się razem. Pan powiedział: „Gdzie dwóch lub trzech zebrali się w moim imieniu, jestem między nimi” (Mt 11, 20), to będzie On również wśród nas i da nam łaskę i pomoc w modlitwach naszych.

Ody wzajem będziemy się modlić, gdy uczestniczyć będziemy w Ofierze Mszy św., gdy przyjmować będziemy Komunię św., gdy spełniać będziemy Chrystusowe dzieło charytatywne, to „rozpoznamy w naszych dniach co służy nam ku pokojowi naszemu” (Łk. 19, 42), to wzrosną i wzmacnią się nasza wiara w Boga i naszą otuchę.

Na zakończenie epistoły dużo mówi wielerny modlitwa apostoła: „Bóg, dawca nadziei, napelni was radością i pokojem, przez wiarę wypływającą z nadziei i mocy Ducha Świętego!”

Porządek nabożeństw w dniu 17-go GRUDNIA R. B.

Jasna Góra: — O godzinie 6-ej m. 30 Roraty z kazaniem o godzinie 8 — uroczysta msza św. godz. 9 — uroczysta msza św. śpiewana. godz. 10.30 — suma w Bazylice, godz. 12 — ostatnia msza św. i zasłonięcie Cudownego Obrazu. Godz. 15.30 — nieszpory w Bazylice — Zasłonięcie Obrazu około godz. 17.

Katedra św. Rodziny: Msze św. o 7.30. 9-ej i 10-ej. Nieszpory o g. 15.30.

Kościół św. Zygmunta: — Roraty z kazaniem o godz. 7-ej, następne msze św. o godz. 8-ej, 9-ej i suma z kazaniem o godz. 10-tej. Nieszpory o godz. 16-tej.

Kościół św. Jakuba. — O godz. 6.30 roraty i kazanie, godz. 9 — msza św., godz. 10-ta — msza św., godz. 11 — suma, godz. 12.15 — msza św.,

Kościół św. Barbary: msze św.: godz. 7 i 9-ta, suma o godz. 11-ej, nieszpory o 16-tej.

Kościół Pana Jezusa Konającego: msze św.: godz. 7, 8, 9.

W kościele św. Antoniego na Ostn. Górze: Msze św. godz. 7, 8, 9, suma o godz. 10. Nieszpory o godz. 15.30

Zarządy parafii

prosimy o uzupełnienie podanego porządku nabożeństw ewent. zmianami, przewidzianymi na grudzień

Nowa „Biała Księga” stwierdza winę Anglii

Zbiór dokumentów niemieckich przedstawia całość historii poprzedzającej wojnę

Słowo wstępne ministra von Ribbentropa

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeszy Niemieckiej opublikowało „Białą Księgę”, zatytułowaną „Dokumenty z okresu przedwojennego”. Zebrane razem, dokumenty te dają możliwość niemieckiemu narodowi i całemu światu wejścia w przebieg najważniejszych wydarzeń politycznych, z których potem wywiązała się najpierw wojna z Polską, a później wojna z Anglią i Francją. W przedmowie do dzieła tego, skreślonej ręką Reichsministra spraw zagranicznych von Ribbentropa, — znajduje się wyraźne stwierdzenie, że dzięki tym autentycznym dokumentom urzędowym, jeszcze raz otrzymaliśmy nieodpartą dowód, że „tylko wyłącznie Anglia winna jest za wybuch obecnej wojny i życzy jej sobie, aby zniszczyć Niemcy”.

Słowo wstępne Reichsministra spraw zagranicznych ma następujące brzmienie:

„Wzrok narodu niemieckiego, któremu przewodzi Adolf Hitler, skierowany jest w przyszłość, a nie w przeszłość. Ale narzuca nam wojna, którą teraz prowadzimy o przyszły los Niemiec, nasuwa nam konieczność w każdej chwili gruntownego poznania, jak do wojny tej doszło i gdzie są następnie przyczyny jej powstania. — Jest to dla każdego, kto chce wiedzieć od jak dawna się to dzieje, z niemieckiej strony młodości jasne postawienie sprawy. Skoro zakłamana propaganda wroga naszego wytrwale trzyma się, ażeby właściwą treść sprawy zawsze przekreślić i opinię świata wprowadzić w błąd, zarówno co do przyczyn, jak i celów wojny, ważne jest, drogą opublikowania autentycznych dokumentów, jeszcze raz dać nieodpartą dowód, że wyłącznie Anglia winna jest za obecną wojnę, której życzy sobie, aby zniszczyć Niemcy”.

Oprócz tego Ministerstwo Spraw Zagranicznych opublikowało w „Białej Księdze” nie tylko dokumenty, ważne bezpośrednio po wybuchu wojny, które dają pojęcie całości dla ostatniej fazy niemiecko-polskiego kryzysu, ale również zebrane zostały wyczerpująco wszystkie dokumenty, które nie ograniczają się tylko do okresu samej wojny bezpośrednio, ale obejmują również najdonioślejsze wydarzenia polityczne, a wśród nich rozwój konfliktu z Polską, potem konfliktu z Anglią i Francją.

482 dokumenty, które w załącznikach wydrukowano, przemawiają językiem wyraźnym i nie potrzebują żadnego komentarza. W swej dyplomatycznej trzeźwości dają one bezpośredni i nie retuszowany obraz rozwoju politycznego w latach ostatnich, obraz, który, pokazując z bliską zagadnieniami i sprawy, wstrząsa i przekonywa.

Dokumenty te pokazują systematyczną niszczytelką walkę, jaką po wojnie światowej prowadziła Polska przeciwko Niemcom i Gdańskowi; pokazują one również wielokrotne i bez końca cierpliwe wysiłki dyplomatyczne Führera Adolfa Hitlera utrzymania stosunków niemiecko-polskich na trwałych podstawach obustronnego zrozumienia interesów; pokazują przeciwstawne krótkowzroczne i pozbawione rozsądku stanowisko polskich władców, którzy każdą, zaproponowaną im przez Niemców możliwość, odrzucali i nie chcieli doprowadzić do ostatecznej ugody.

Przed wszystkim jednak widzimy, jak bezpośrednio po konferencji w Monachium dążenia wojenne Anglii stawały się coraz bardziej wyraźne i widoczne, jak rząd angielski w końcu doprowadził świadomości do zaślępienia rządu polskiego i okoliczność tę wykorzystał, ażeby Polskę użyć do od dawna planowanej wojny przeciwko Niemcom.

Ażeby ujawnić całość obłudnego i zbrodnego postępowania angielskiej polityki, należy przedstawić sobie okres po wojnie światowej, kiedy Anglia każdą próbę Niemiec oswobodzenia się z kajdan Wersalu

zahamowywała w drodze, a każdą możliwość rewizji postanowień tego traktatu na drodze rokowań pokojowych bezpamiętnie odrzucała.

Wystarczy jednak z tą „Białą Księgą” w rękę przedstawić sobie krótki okres czasu w jesieni 1938 roku, ażeby rozpoznać, że Anglia już naprzód postanowiła użyć siły pokrzyżować drogi Führera — Adolfa Hitlera. Nie mogła Anglia znieść genialnej sztuki rządzenia Adolfa Hitlera i zgodzić się na usunięcie najohydniejszej zbrodni Wersalu bez rozlewu krwi i jakiegokolwiek atakowania interesów Anglii. Mogła również Anglia w ten sam sposób zgodzić się na wysunięty przez Adolfa Hitlera sposób rozwiązania zagadnienia niemiecko-polskiego, gdyby nie używała Pol-

ski jako narzędzia swej żądzy wojennej i przez tą występną politykę doprowadziła tylko Europę do wojny.

Te, na zawsze niewzruszone, historyczne okoliczności na nowo zyskały siłę, kiedy na jeszcze raz postawiona propozycja pokojowa w mowie Führera Adolfa Hitlera w Reichstagu w dniu 6 października, Anglia odpowiedziała bezwstydnym wyzwaniem Niemiec.

W głębokim przeświadczeniu swego prawa i z niezmiennym przekonaniem końcowego zwycięstwa, naród niemiecki podjął tę akcję i nie wcześniej złożył broń, aż osiągnie zamierzony cel. Celem tym jest: militarne zniszczenie przeciwnika i zapewnienie narodowi niemieckiemu terytorium do życia, „Lebensraum”, wobec przyszłości.

Berlin, 8 grudnia 1939 r.

(podp.) von Ribbentrop,
minister spraw zewnętrznych.

Tak wygląda
wizyta Churchilla
na froncie

„Na odwiedzenie frontu nie było, niestety, czasu” piszą Anglicy pod powyższą ilustracją, przedstawiającą Churchilla w Francji. — I dlatego pierwszymu lordowi admiralacji nie innego nie pozostało, tylko wypalić oggare w towarzystwie głównodowodzącego lorda Gorta.

Publikacja Białej Księgi urzędu zagranicznego: „Dokumenty do historii okresu przed wojną”, zawiera w wstępie zbiór tych dokumentów dokładny przegląd treści 482 aktów z okresu przedwojennego. Opublikowane dokumenty zebrane są w cztery wielkie rozdziały, zatytułowane odpowiednio do treści. Brzmia one:

1. Rozwój stosunków niemiecko - polskich.
2. Angielska polityka wojenna.
3. Usiłowania Niemiec celem zabezpieczenia stosunków pokojowych w krajach sąsiednich.
4. Polska jako narzędzie angielskiej żądzy wojny.

Od Wersalu do marca roku 1939

Pierwszy rozdział zawiera 156 dokumentów traktujących o rozwoju stosunków niemiecko-polskich od Wersalu, aż do chwili odrzucenia propozycji niemieckich zdających do dobrowolnego rozwiązania kwestii Gdańska i korytarza polskiego wczesną wiosną r. 1939. Rozdział ten rozpoczyna się 25 odcinkami, w których zawarto szczególnie typowe przykłady walki Polski przeciwko Niemcom w Polsce i przeciwko Gdańskowi od r. 1919 do roku 1933. Ze szczególnie aktualnym zainteresowaniem przegląda się karty memorandum Lloyd George'a jako premiera Anglii na konferencji w Wersalu z dn. 25 marca r. 1919, w którym przewidywał przeprowadzenie

wschodnich granic Niemiec, które wcześniej było, czy później stało się zarzewiem nowej wojny w Europie Wschodniej.

Dzięki zapisom osobistości, stojących u steru i dzięki sprawozdaniom dyplomatów niemieckich i konsularnym zastępcom w Polsce znana jest dlatego do brza historia stosunków niemiecko-polskich od r. 1933 do roku 1939.

Niektóre ustępy wykazują ciągłe powtarzające się usiłowania rządu niemieckiego dążącego do porozumienia z Polską by na drodze pokojowej mniejszości niemieckiej zapewnić znośne utrzymanie. Te próby niemieckie uwiecznione zostały zawarciem układu w dn. 26 stycznia 1934 r. i deklaracji o mniejszości

niemiecko-polskiej z 5 listopada 1937 r. Poza tym przedstawiciele konsularni komunikowali przez cały okres trwającej walki przeciwko Niemcom w Polsce

Prasa niemiecka długo milczała zachowując w myśl układu przyjaźni spokój. Dyplomacja niemiecka nie próbowała przedstawiać się polskiemu szowinizmowi i kreć robotę szyszan polskich i przesładować. Opublikowane w nowej Białej Księdze dokumenty pokazują światu w jak nieczny sposób sabotowano niemieckie usiłowania pokojowe, ile biedy i niedzy myśli przecierpieć obywały się Niemcy przez tyle długich lat i jaką cierpliwością Niemcy stale próbował na pokojowej drodze załatwić swe żądania. Notatki ostatnich lat wykazują ciągłą ofensywę władz polskich przeciwko Gdańskowi.

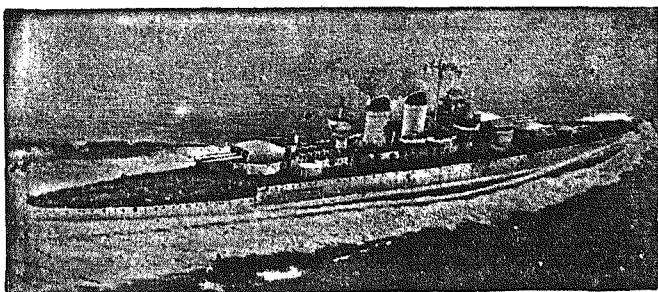
W ostatnim ustępie pierwszego rozdziału opublikowano wszystkie dokumenty wszystkich propozycji pokojowych od października r. 1938 do marca r. 1939, zdających do rozwiązania kwestii korytarza i kwestii Gdańska. Wymienione dokumenty świadczą, że Rząd Rzeszy próbował pertraktować z państwem polskim i dążył do zrealizowania swych propozycji i do rozwiązania ich w atmosferze przyjaźni. Jest to najlepszy dowód, że angielska polityka okrażania doprowadziła Polskę do wypowiadzenia decydującego — nie i doprowadziła politykę państwa do stanu z r. 1919.

Zawarte w drugim rozdziale dokumenty, wyjątki z mów Führera Adolfa Hitlera i dygnitarzy niemieckich i angielskich, jak również i sprawozdanie niemieckiego ambasadora w Londynie i innych dyplomatów niemieckich, mówią o rozpoczęciu polityki wojennej rządu Wielkiej Brytanii od chwili deklaracji w Monachium. Pierwszy ustęp tego rozdziału stwierdza, że przygotowania do wojny rząd Anglii rozpoczął w trzy dni po przyjęciu deklaracji monachijskiej. Ręka w rękę z dobraniem się akcja podżegaczy wojennych przeciwko Niemcom. Wreszcie wytworzyła się opozycja, ale już w styczniu r. 1939 premier Anglii również uderzył w ton wojenny. Protesty ambasadora niemieckiego zbywane były niejasnymi wykrętami, publiczne ostrzeżenia Führera Adolfa Hitlera puszczano sobie z wiatrem.

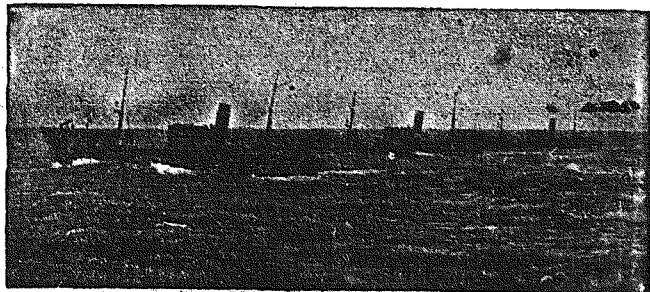
W chwili powstawania angielskiej polityki okrażania, kwestia Czech przysparzała wiele kłopotu. Ustęp 13 tego rozdziału omawia dokładnie tę sprawę. Naprzykład w dniu 23 marca angielski przedstawiciel rządowy w Izbie Gmin oświadczył, że Anglia nie spostrzegła żadnego błędu w odpowiedzi monachijskiej.

Angielska polityka okrażania, której charakter omawia ustęp C. rozpoczęła się w lutym r. 1939. W Polsce zauważono wtedy, że pogorszyły się stosunki niemiecko - polskie. W połowie marca Anglia roztrząbiła na cały świat bezpodstawne pogłoski, że Niemcy mają zamiar wydać ultimatum skierowane do małych państw, że mają zamiar zaatakować je i że Anglia pragnie stworzyć europejski front przeciwko Niemcom. Polska otrzymała swe zależne pełnomocnictwo in blanco. Rumunia i Grecja zapewnienia gwarancji. Turcję wciągnięto do gniazda polityki okrażania. U-

Dokończenie na stronie czwartej

PIERWSZA PODROŻ WŁOSKIEGO OKRETU WOJENNEGO „LITTORIO”. Nowy okręt wojenny Italii „Littorio” odbył w tych dniach pierwszą próbną podróż, w czasie której osiągnął szybkość 30 mil na godzinę. Po „Vittorio Veneto”, okręt „Littorio” jest drugim wielkim okrętem wojennym Italii o pojemności 35.000 ton. Trzeci okręt, „Impero”, jak wiadomo, opuści niebawem dokł.

POSZUKIWACZE MIN PRZY PRACY. Ciężka i niebezpieczna praca spełniają niemieckie łodzie, poszukujące min. Ich czynność przydatna jest nie tylko Niemcom, ale i państwom neutralnym, których okręty mogą bezpiecznie odbywać podróż. — Ilustracja nasza przedstawia niemiecki poszukiwacz min przy pracy.

Niemiecka „Biała Księga”

Dalszy ciąg ze strony trzeciej.

blegano się również o zawarcie związku z Rosją Sowiecką.

W czerwcu Hallifax odstąpił publicznie cel angielskiej polityki. Zawarcie niemiecko-rosyjskiego paktu o nieagresji — to ostatni cios zadany angielskiej polityce okrażenia. Anglia spała za sobą wszystkie mosty i dalszy bieg wypadków rzuciła na los szczęścia.

Trzeci rozdział zbioru poświęcony jest kwestii nawiazania pokojowych stosunków z państwami sąsiednimi. Dowodzi, że wszystkie pokojowe uroczystości Niemiec. Deklaracja paryska z dn. 6

grudnia 1938 potwierdza pokojowe zamiary Niemiec. Między Belgią, a Niemcami wymieniono również noty pokojowe. Następnie Führer Adolf Hitler zapewnił nienaruszalność neutralności Szwajcarii i respekt dla jej praw. Granice z sąsiednimi państwami z Węgrami, Włochami i Jugosławią zagwarantowano. 2 Dania, Litwę i Estonię, z inicjatywy niemieckiej, zawarto pakt o nieagresji. Wreszcie w dniu 23 sierpnia r. 1939 doszło do zawarcia paktu o nieagresji między Niemcami a Z. S.R.R. Wszystkie układy i deklaracje zamieszczone są w pełnym brzmieniu w niemieckiej „Białej Księdze”.

Polska narzędziem Londynu

Czwarty rozdział obejmuje dokumenty stwierdzające, że Anglia dla przeprowadzenia swych celów zaangażowała Polskę. Zaraz na wstępie spotykamy się z całą masą sprawozdań ambasadora niemieckiego w Warszawie i niemieckich władz konsularnych w Polsce, które wykazują kierunek polityczny Polski. Rząd polski dając pełnomocnictwo in blanco Anglii, rozpoczął swe dzieło przesładowania obywateli pochodzenia niemieckiego. Koniec marca — to fala demonstracji antyniemieckich; żądanie aneksji Gdańska i Królewca rozbrzmiewały wówczas coraz głośniej. Od kwietnia rozpoczęła się akcja uciekinierów do Rzeszy. A w maju konsultaty codziennie prawie donosiły o coraz bardziej częstych aktach terroru na całym obszarze Polski; szczególnie na Wschodnim Górnym Śląsku oraz w okręgu łódzkim doszło do systematycznych przesładowań obywateli narodowości niemieckiej. Wszystkie kulturalno-polityczne placówki niemieckie zamknięto, kościelne i religijne życie mniejszości niemieckiej zamarto. Na protesty w ministerstwie spraw zagranicznych odpowiadano wzruszaniem ramion. Ambasador niemiecki w Berlinie musiał stwierdzić, że „Rząd polski wobec in blanco wystawionego pełnomocnictwa angielskiego czuje się tak silny, że nie można nie wskórać dla polepszenia roli mniejszości niemieckiej”.

Równocześnie zagrożenie Gdańska osiągnęło punkt kulminacyjny. Zdarzały się często ostre starcia i naciskę oraz gospodarczych, politycznych i militarnych na niemieckie miasto. Prasa polska śmiała aneksji Gdańska. Polskie ultimatum w sprawie Gdańska z dnia 4 sierpnia daje bezpośredni obraz stosunków przed samą wojną.

Ostatnią fazę kryzysu niemiecko-polskiego przedstawia ostatnia część czwartego rozdziału. Dokumenty tego okresu

opublikowano pod tytułem „Dokumenty ostatniej fazy kryzysu polsko-niemieckiego”. Występują one z całą wyrazistością podczas deklaracji Chamberlaina z dnia 10 lipca r. 1939, która usiłuje zmocnić stanowisko Polski wobec żądań niemieckich, mimo, że rozwiązanie kryzysu jest kwestią bardzo palącą.

Notatki sekretarza państwowego urzędu zagranicznego o rozmowie ambasadora Anglii i Francji wskazują w jaki sposób mocarstwa zachodnie były przestraszane. Odpowiedź mocarstw zachodnich na te ostrzeżenia jest wszystkim powszechnie znana. Publiczna wymiana listów między Chamberlainem a Führerem Adolfem Hitlerem z dn. 22 na 23 sierpnia w nowej publikacji została rozszerzona przez notatkę o rozmowie Führera Adolfa Hitlera z ambasadorem angielskim w Berlinie. Również i ostatnie ostrzeżenie Anglii odrzuciła kategoria. Dziś wiemy, że Anglia ostatnie próby załatwienia polskich kwestii spornych przez Niemcy świadomie sabotowała, narażając egzystencję państwa polskiego na niepewną grę. Było to jasne, że angielska żądza wojny spowodowała ostatnią próbę II Duce dn. 1 września załatwienia pokojowo spornych kwestii. Zbiór aktów zamknięcia telegramu ministerstwa spraw zagranicznych, w którym podkreśla się, że odpowiedzialność za wybuch wojny spada w całości na Anglię. Pierwszeństwo dokumentów tym ostatnim aktem zamknięto.

Ten dokumentacyjny zbiór przez każdego politycznie wyrobionego Niemca jak również i obokrajowca winien być dokładnie zbadany, przestudiowany i powszechnie znany. Cały świat ma dowiedzieć się, że Anglia doprowadziła do wybuchu wojny. Zmudnie zebrany materiał dowodowy konfliktu polsko-niemieckiego stanie się źródłem dla historii i dokumentem obecnej wojny angielskiej.

Generał szwajcarski o polityce Londynu

Genewa, 16 grudnia.

W wybuchającym w Szwajcarii wojkowym piśmie fachowym pojawił się artykuł generała szwajcarskiego Mierkego, który omawia kampanię w Polsce. Przedstawił strategię polityczną i militarną, którą autor zajmując się w końcu również jej stroną polityczną, podkreślając, że Traktat Wersalski „był źródłem wszelkiego zła w Europie”.

„Brak trzeźwej rozważań w rządu Chamberlaina — pisał generał Mierke — po odmowie Rosji z 15 sierpnia b.r. skłonił rząd angielski do trwania przy udzielonej Polsce, niemożliwej do przeprowadzenia gwarancji, czym podważył autorytet Imperium brytyjskiego. Autorytet ten można było uratować zapobiegając wojnie przez umiarkowanie oddziaływania na Polskę”. Tymczasem Anglia podjęła „oczyszczającą kampanię zemsty przeciwko Niemcom”, wobec czego należy się obawiać, że i w przyszłości pokój Europy nie będzie się opierał na równowadze i na spełnianiu uzasadnionych żądań narodów”.

Shaw przeciw ustrojowi społecznemu Anglii

W polemicznym artykule o stosunkach społecznych Anglii, Bernard Shaw, znany pisarz, kreśli w „Yorkshire Post” obraz negatywny społecznej szarokolicy warstw ludu angielskiego z właściwą mu dokładnością i przenikliwością.

„Ziemia Anglii pokryta jest zwłokami mężczyzn i kobiet angielskich, którzy znali tylko nadmiar pracy, nadmiar nędzy i głodu, którzy pracowali od dnia, kiedy byli w stanie poruszać małymi dziecinnymi rączkami, którzy aż do śmierci wytrwali

nych, zarządzając obowiązkiem zgłaszania wszystkich zapasów wełny, co dotyczy zarówno osób prywatnych jak i fabryk. Ministerstwo handlu przeprowadzi na stopnie podział tych zapasów.

Partia ludowa w Transvaalu UCHYLA SIĘ OD WSPÓŁPRACY Z ANGLIĄ.

Pretoria, 16. grudnia.

Dziennik „Telegraph” donosi, że zwolennicy gen. Hertzoga w Transvaalu założyli nową partię pod nazwą „Partia ludowa Transvaalu”. Nowa partia holduje ideom republikańskim, a stanowisko jej wobec imperium brytyjskiego cechuje niechęć. Kierownik partii transwaalskiej, były minister Kemp, w wygłoszonym przemówieniu jasno sprzecywał to stanowisko w zdaniu:

„Ludność Południowej Afryki nie będzie współpracowała nadal z imperium brytyjskim i nie chce brać udziału w wojnie”.

Według statutu partyjnego nowa partia walczyć będzie o pokój. Domaga się ona wprowadzenia surowej cenzury filmów, aby położyć kres brytyjskiej propagandzie imperialistycznej. Dalej żąda, aby w przyszłości decydowano drogą plebiscytu o ewentualnym wzięciu udziału w wojnie, przy czym dla powzięcia takiego postanowienia konieczna jest większość 70 proc. głosów.

B. minister Pirow wyraził nadzieję, że nowa partia połączy się z nacjonalistami i przyjmie nazwę narodowej partii ludowej. Na czele obu zjednoczonych stronnictw stanąłby dr. Malan.

Uruchomienie P. Z. L. w Rzeszowie

Polska fabryka motorów „Państwowe Zakłady Lotnicze” w Rzeszowie na zarządzanie niemieckiego ministerstwa lotnictwa będzie uruchomiona pod zarządem Tow. z ogr. odpow. Henschel — Motorenbau.

Małomieszczański figiel francuski

11 NIEMIECKICH LILIPUTÓW ARSZTOWANO.

Mediolan, 15. grudnia.

„Popodo d'Italia” ośmiesza fakt „wielkiego bohaterstwa” Francuzów. Otóż jeden z oficerów dowodzący francuskim okrętem wojennym rozkazał wiać do niewoli z włoskiego okrętu motorowego „Saturnia” 11 liliputów obywateli niemieckich. 10 liliputów kobiet władze uwolniły. „Prawdopodobnie” — donosi dziennik — „oficer francuski był zdania, że 11 liliputów niemieckich może stawić opór tej samej liczbie żołnierzy francuskich. Dlatego przeprowadza się tego rodzaju środki ostrożności. Naprawdę, wspaniały kawał!”

Miliony skrzynek owoców czekają na nabywców

Jerozolima, 16 grudnia.

Przez zaostrożenie metod blokady morskiej, palestyński wywóz owoców znajduje się wobec olbrzymich trudności. Po odpaddingu jako odbiorcy Europy środkowej, obecnie i kraje skandynawskie odwoływały swoje zamówienia, uzasadniając krok ten niebezpieczeństwem na morzach. Obecnie w portach palestyńskich leży 5 i pół miliona skrzynek owoców, gotowych do wysyłki, a oczekujących odbiorców.

Palestyna musi, choć jest krajem mandatu, ponieść wszystko ciężary i pla-

ció Anglii koszty wojenne, nie bierze jednak, mimo swego charakteru mandatowego, udziału w prawie pierwszeństwa angielskiego systemu celnego dla dominów i kolonii, t. zn. że za swe produkty i surowce przywozi je do Anglii uiszczając opłaty celne od swych towarów. Jest to dlatego pod każdym względem wyzysk ze strony Anglii, przed którym nie można się obronić. W obliczu takiego położenia plantatorzy owoców w Palestynie, bez różnicy wyznania, zwrócili się do Anglii z żądaniem niedoprowadzenia do ruiny gospodarczego życia Palestyny i zmniejszenia cła przy wywozie towaru z Palestyny do Anglii.

Przesady w Ameryce

Według obliczeń statystycznych, Amerykanie składają rocznie 125 milionów dolarów w darze wytwórczości, zerującym na ludzkiej głupocie i manii przesad, rozmaitym jasnowidzom, chrząkom i wróżbitom.

Liczba wszelkiego rodzaju broszur, pism i podręczników okultystycznych i „czarnej magii” jest w Ameryce olbrzymia. Przesadom podlegają wszyscy, bez względu na sferę i majątek.

Druga mania Ameryki — to fetysz i amulety, które w Europie przyjęły się pod nazwą niewinnej maskoty. Słodyczy i przedsiębiorstwa z fetyszami, to bodajże najpopularniejszy i najpewniejszy interes. Taki sławny na wielką skalę „handel” istnieje w St. Louis. Z ceną ceną owej oryginalnej „fimy” dowiedzieć się można że np. koska czarnej kota kosztuje 10 dolarów, jeżeli zaś jest to specjalnie szczęśliwa koska z kreską, to cena jej dochodzi nawet do 25 dolarów.

Fetysz, chroniący przed prześladowaniem policji, który jednocześnie przynosi szczęście w kartach, jest dość drogi i kosztuje najmniej 20 dolarów.

Wskazania praktyczne

Szklak okularów, by nie zachodziły parą, należy pomarażać gliceryną, zmniejszając z szarym mydłem i przetrzeć szmatką szklaną.

Zwłóknistą sól czerpać się przez doświadczenie kilkunastu ziaren ryżu.

Przy gotowaniu ryb, należy je zalewać ostudzoną smażoną, wygotowaną z woszczyny i cebuli. Włóżono do gorącego szybko się rozpadają.

Salaty, czy kalafior, by oczyścić z robaków, należy włożyć na parę minut do wody nieco osolonej.

Liści herbaciane, po zafoceniu esencji, można wysypać na ziemię do doniczek, — są dobrym nawozem i utrzymują dłużej wilgoć. Można też od czasu do czasu podlać doniczki esencją.

Zdarza się, że korki szklane dłużej nie używanych karafek przysychają i nie dają się wyciągnąć. W takim wypadku należy nalać na korek kilka kropli oliwy jadalnej i próbować kręcić korkiem. Gdyby jeszcze nie chciał ustąpić, nagrzać nieco.

Chłop i bogacz

Turecka anegdota.

Cały rynek był zatłoczony ludźmi, koniami, osłami, wozami, kurami i lmdym. Wszystko to razem powodowało niebываły ścis i hałas. Przez tłum przeciskał się biedny chłop, dzwiczając na ramionach wielką drabinę. Ponieważ obawiał się, że potrąci kogoś przez nieuwagę, krzyczał wciąż głośno, rytmicznie i monotonnie:

— Z drogi! Z drogi!

Opodal stał bogaty Turek, odziany przyzwyczajenie i kupował ostrzegając. Styszał wprawdzie, jak chłop ostrzegał, aby zejść z drogi, ale uważał dumnie, że jak świat światem, jeszcze żaden pan chłopu z drogi nie schodził. Stał więc nadal na miejscu i kupował śmiecie. Chłop zaś, sądząc, że jego ostrzeżenie jest wystarczające, szedł dalej spokojnie, aż poczuł, że drabina jego z hałasem uderzyła w coś twardego.

Była to głowa bogacza, który nie chciał ustąpić się z drogi. Pan narobił wrażeń na cały jarmark. Przyszedł policjant który zaprowadził i chłopu i pana do Kadiego (sędzięgo w Turcji).

Obowiązawszy sobie głowę szmatą, bogacz oskarżył chłopca, że złamał naderżnięty go w głowę swoją drabiną, która i wielkim lekceważeniem życia bliźnich niosła przez rynek.

Kadi zapytał chłopu o przebieg tego smutnego zdarzenia, ten nie nie odpowiedział, jeno zaczął gwałtownie gestykulować.

— Ten człowiek jest zapewne głuchoniemy — zauważył Kadi ze współczuciem.

— Tak, głuchoniemy — odparł z ironią bogacz a na jarmarku na całe gardło wrzeszczał: „z drogi! z drogi!”

Na to Kadi:

— Więc czemuś w takim razie nie zszedł z drogi?

I skazał bogacza na grzywnę za niedłusne oskarżenie.

Fabryka cukrów i czekolady
P. DĘBSKI
ul. Piłsudskiego 21
Poleca na nadchodzące święta:
cukry, pierniki, herbatniki
oraz karmelki ozdobne.
Sprzedaż detaliczna w ciastkarni
„ROMA” — Aleja 24.

Fabryka Wózków Dzieciennych
Jana Bajera
ul. Orlicz-Dreszera 47.
Posiada najlepsze wózki dziecięce, lalkowe
auta dziecięce, hulajnogi i części rowerowe

Dr. Władysław Karczewski
chirurg, powrócił i przyjmuje codziennie Aleja
N. M. Panny 24.

Dr. med. B. Warpechowski
b. asystent Kliniki Uniwersyteckiej, Choroby
nerwowe — nerwice Al. Wolności 23, m. 8.
II p. godz. przyjęć 10-12 i 3-5. 517

Skład Apteczny-Perfumieria
J. ORDON i S-ka
Najów. Maryi Panny 18.
POLECA:
W dużym wyborze kosmetykę, perfu-
merię, wody kolońskie, kwiatowe, ka-
sety, puderniczki.
Świeczki choinkowe.

AUTO-SKŁAD
SKŁADNICA ROWERÓW
STEFAN SEJFRIED
Częstochowa, Al. Wolności 7
Telefon 16-9.

„E.D.A.”
Fabryka Wózków Dzieciennych, Lalkowych. Mebli
Beli, Łóżek i części rowerów.
EDWARDA KINDERMANA
w Częstochowie, Al. Wolności 12. Wasyng-
tona 2 (dom wia.) — Bez od r. 1911-1929.

Cukiernia Z. Gospodarek
ul. Gen. Dąbrowskiego 5 i Aleja II 23
Poleca na nadchodzące święta Bożego
Narodzenia znane ze swej dobroci:
Torty, struclę, placki i t. p.

JĘZYK niemiecki — przyjm. jakiegol-
wiek zajęcia — udzielam lekcji — tłumaczenia.
Sw. Barbary 4, m. 4. 550

FUTRO damskie kupię, nowe lub używane,
Wied. w Adm. „Kuriera”. 546

POTRZEBNI sprzedawcy domokrążni do sprze-
dazy kalendarzy ul. Siedem Kamienic 23, 25

ZAKŁAD reperacji opon rowerowych oraz
wszelkie roboty gumowe M. Kowal i Aleja 10.

ORGANISTRZ i stroiciel fortepianów Napo-
leon Franciszek Ryzner, ul. Najów. Maryi Panny
16. 99

ZAKŁAD FRYZJERSKI damsko-męski Henryka
Sabała, ul. I Maja 26. Wykonuje trwałą ondu-
lację szlachową. Ceny umiarkowane. 85

SKLEP Farb i Lakierów Jana i Witkowskiego
II Aleja 16. — Ceny przystępne. 83

PRACOWNIA OBUWIA Krawera Jasieńskiego
Aleja Wolności 26, wykonuje według najnow-
szych modeli obuwia męskie, damskie, szkolne
i sportowe. Specjalność: reperacje. Wykonanie
solidne, szybko i tanio. 90

Magazyn Czapek i Kapeluszy p. i. K. CHA-
WŁOWSKI, II Aleja 39, poleca czapki i kapelu-
sze po cenach fabrycznych — przy sklepie pra-
cownia. 116

SPRZEDAM owocarnię. Wiadomość Aleja 31,
owocarnia. 570

KELNERKA rutynowana potrzebna Bar „Patria”
Dąbrowskiego 4. 569

DIE DRUCKEREI DES
„Kuriera Częstochowskiego”
empfiehlt sich den Behörden, Ge-
schäftsbauern und Privaten zur An-
fertigung
von Drucksachen aller Art
(Plakate, Flugblätter, Handzettel, Brie-
fe und Briefumschläge, Buchhaltungs-
bücher, Visitenkarten usw.)
Saubere Ausführung, Billige Preise.
Schnellste Lieferung.

AMTLICHE BEKANNTMACHUNG
Das Verbot betr. den Ausschank von Branntwein wird mit dem
heutigen Tage aufgehoben.
Tschenschow, den 14. Dezember 1939.

Der Stadtkommissar
Dr. WENDLER,
Oberbürgermeister.

OGŁOSZENIE URZĘDOWE
Zakaz wyszynku wódki z dniem dzisiejszym zostaje zniesiony.
Częstochowa, dnia 14 grudnia 1939 roku.

KOMISARZ MIASTA
Dr. WENDLER,
Nadburmistrz.

AMTLICHE BEKANNTMACHUNG
ERRICHTUNG EINER DEVISENAUSKUNFTSSTELLE
IN TSCHENSCHOW.

Das Amt des Generalgouverneurs — Abteilung Devisen- in Kra-
kau hat in Tschenschow, Marienallee 35 eine Devisenauskunftsstelle
errichtet. Die Stelle ist an Werktagen vormittags von 9 bis 12 Uhr
geöffnet.
Tschenschow, den 15. Dezember 1939.

Der Leiter der Devisenauskunftsstelle
gez. **MIETZNER.**

OGŁOSZENIE URZĘDOWE
URUCHOMIENIE PLACÓWKI DLA INFORMACJI DEWIZOWYCH
W CZĘSTOCHOWIE.

Urząd Gubernatora Generalnego — Wydział Dewiz — w Krakowie uru-
chomił w Częstochowie, przy ul. Najów. Maryi Nr. 33, placówkę dla
informacji w sprawach dewizowych. Godziny urzędowania od 9-ej do 12-ej.
Częstochowa, dnia 15 grudnia 1939 r.
Kierownik Placówki dla informacji dewizowych
podp. **MIETZNER.**

KINO „LUNA”

Ab Freitag — Od piątku Täglich 4 u. 6 Uhr. Sonntag 12, 2, 4 u. 6
Die Film Operette Operetta Filmowa. Począz. w dni powsz. 4 i 6 p.p., w niedz. 12, 2, 4 i 6 p.p.

„Der Vogelhändler”
„Ptasznik z Tyrolu”

Seine wunderbaren Melodien klingen und singen durch den ganzen Film.
Niezapomniana muzyka i ścieżka wypełniają cały film.
Vorher: Natur und Technik, Kusturfilm. — Tokio Wochenschau.
Hauptprogramm: Film z dziedzin przyrody, techniki i kultury. Tygodnik Tobias.

UWAGA! Ewakuowani PP. Kupcy i Przemysłowcy!
Rejestrujcie się w biurze Chrześ. Stow. Kupców Polskich (niezależnie od
rejestracji w Komitecie Społecznym) ul. Najów. Maryi Nr. 41 m. 5
(I-gie piętro front).
Pierwsza rejestracja odbędzie się w niedzielę, dnia 17-go grudnia b. r.
o godzinie 15-tej.
Tamtę udziela się wszelkiej informacji, codziennie w godzinach od 11-ej
do 12-ej I od 16-ej do 17-ej.
ZARZĄD.

TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE OKRĘGU CZĘSTOCHOWSKIEGO
S. A.

dostarcza prąd, sprzedaje grzejniki
elektryczne, świeczniki, żarówki i t. d.

PROSIMY ODWIEDZIC NASZ SALON PROPAGANDOWY.
ul. N. P. Maryi 22. ul. N. P. Maryi 22.

Świeczki choinkowe
oraz innych rodzajów świec
nabyć można w fabryce
HENRYK GOSEK Częstochowa, ul. Jasnohorska 102
HURTI **DETAILI**

FABRYKA KAPELUSZY S. A. w Częstochowie
POLECA
kapelusze męskie w najmodniejszych fasonach
i najnowszych kolorach.
Sprzedaż detaliczna:
ulica Najów. Maryi Panny 33, ulica Berka Joselewicza 14.

SKLEP M. Szewczykowej, Aleja Wolności 33,
poleca w dużym wyborze porcelanę i naczynia
kuchenne. 94

POKOJ umeblowany lub bez z wygodami z od-
dzielonym wejściem. Pułaskiego 33-b, m. 2. 549

ZGUBIONO książeczkę Ubezpieczalni Społecz-
nej na nazwisko Zimny Władysław. 572

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią i pokój poje-
dyny. Kłaskiego 124. 571

PLAC do sprzedania przy ul. Chłopińskiego nr.
102, róg Czarnieckiego. Wiadomość obok pod nr.
100 lub ul. Wysockiego nr. 11/15. 564

2 POKOJE kuchnia, wygodny. Potrzebny dozorca
bezdziałowy. Dąbrowskiego 21. 568

KSIĘGARNIA I SKLEP

„KURIER CZĘSTOCHOWSKI”
II ALEJA Nr 26

posiada stałe w wielkim wyborze:
materiały pisma, przybory szkolne, pa-
peterie, kłogi fabryczne i buchalteryjne
t. p. oraz przyjmując wszelkie roboty
wchodzące w zakres drukarni.
OBSŁUGA UPRAJEMNA. CENY NORMALNE

Dr. med. W. PYTLAWSKI Ordynuje w Zawierciu,
ul. Marszałkowska 2.
Odma płuc — lampa kwarcowa — jaglica. 562

W. P. Dr. Ocetkowskiego Al. Kosciuszki 21,
za wyłączeniem z po-
ważnej choroby oraz troskliwą opieką lekarską
serdecznie podziękowanie składają Zofia Macie-
jewska. 551

Obrazy olejne i portrety na zamówienia
przysyłają w zakładzie fryzjer-
skim na dworcu kolejowym K. Markowski.

Zakład Fryzjerski Mieczysław Pośki
Narutowicza nr. 56
specjalność: trwałe ondulacje oraz farbowanie
włosów, strzyżenie i wodna. 98

Zakład Fryzjerski Mariana Kozmaraka
ul. I Maja 46, wy-
konuje trwałą ondulację starannie. 86

Zakład Fryzjerski E. Strala na dworcu
kolejowym w Czę-
stochowie, jest czynny dzień i noc, niedziela
i święta bez przerwy. 97

Zakład Fryzjerski damsko - męski
„Bristol”. Al.
Wolności 2. Wykonuje wszelkie prace. 115

Pracownia obuwia Mariana Stawieńskiego
Aleja Wolności 29,
przyjmuje obuwia i reperacje. 99

Karpie żywe — hurt i detal poleca Centrala
Handlowo - Rolnicza, Narutowicza 1.
536

BIURO FILATELISTYCZNE, III Aleja 49, kupi-
je znaczki polskie i zagraniczne całe zbiory i po-
jedynczo. 536

UWAGA, Codziennie świeże drożdże — tanio.
E. Piernikarski, Mała 12. 539

KUPIMY samochód osobowy. Zgłoszenia: Czę-
stochowskie Zakłady Ceramiczne, ul. Jacka 14.
539

DO SPRZEDANIA urządzenie biurowe, wózek
ręczny, stoły ławki, oraz różne przyrządy do
prania. Wiadomość: Hotel Bristol, pokój nr. 4,
od godz. 18-ej.

RZĄDCA

administrator lat 47, Poznańczyk 20-letnia prak-
tyka w intensywnych gospodarstwach Księstwa
Poznańskiego, władający językiem polskim i nie-
mieckim w słowie i piśmie: szuka posady od za-
raz. Oferty do Adm. „Kuriera” pod „Agro-
nom”. 491

Położna

Maria Brymora przeprowadziła się z Poraja do
Częstochowy w II-gą Aleję 21. Przyjmuje poro-
dy, udziela porad. Dla niezamożnych ustępstwa.

SKLEP do sprzedania, lub urządzenia. Wiado-
mość Wiehulka 12. 545

KUPIE wózek dwukołowy, wagę dziesiętną, sto-
lik, krzesła, deski na półki, Siedem Kamie-
nic 25, Gospodarek. 548

ZEGARY, zegarki, budziki reperuje solidnie
tanie Orzechowski Dąbrowskiego 8. 112

INTELEKTUALNA panią, biegłą w języku nie-
mieckim, długoletnią maszynistką, poszukuje za-
jęcia w biurze lub handlu „Emigrantka”. 544

SPRZEDAM aparat fotograficzny w dobrym sta-
nie. Olczyńska 98, m. 2. 560

NAUCZYCIEL szkół średnich nauzy matema-
tyki i fizyki. Dąbrowskiego 27. Zgłoszenia od
14-16. 561

PALTO męskie szmowe z kołnierzem sprzedam.
Aleja 38, m. 13. 558

CEGLIENIA mechaniczna „Wiesława” w Poraju
ul. Stralska 8 — przyjmuje już zamówień
wiosenne na cegły wszelkiego rodzaju i inne
wrobry prócz dachówki — ceny niskie. 515

BRZECZE, wóz, fortepian, krzesła sprzedam
Jasnogórska 110, m. 2. 559

WINA litr od 4.50 z beczek, butelkach, cukry,
owoce i t. p. najtaniej poleca „Pszczółka”. Aleja
48. 557

CEJLONKA zastępuje herbatę 100 szklanek
80 groszy. Wyłącza się bezwarunkowo z na-
sladowic. Wywołania „Pszczółka” Aleja 48.

FRYZJERSKI pomocnik potrzebny zaraz. Pia-
stowska 75, F. Kurek. 554

STUDENTKA z Poznania — francuski — za-
utrzymanie i mieszkanie, lekcje — praca domo-
wa, do dzieci. „Kurier”, „studentka”. 562

MASZYNĘ damską sprzedam wyjeżdżając. Ry-
nek Warszawski 7/8, m. 1-a. 566

POTRZEBNI domokrążni, sprzedam artykuły
pierwszej potrzeby. Rynek Wiehulski 47, Ko-
czorba. 567

ZGUBIONO legitymację Ubezpieczalni Społecz-
nej, kartę rowerową, świadectwo przemysło-
we na nazwisko Piotr Mrówiec. 568

KSIEGOWOŚĆ — udzielam lekcji metoda prak-
tyczna — warunki przystępne. Zgłoszenia do
Administracji „Kuriera” pod M. Z. 563

DRUKARNIA

„Kuriera Częstochowskiego”
III Aleja Nr. 52

przyjmuje zamówienia na wszelkie ro-
boty jak: afisze, ulotki, blankiety, ko-
perty, kłogi buchalteryjne, bilety
wizytowe i t. p.
Ceny umiarkowane.
Wykonanie szybko i solidne.

SŁOWO DROBNEGO OGŁOSZENIA KOSZTUJE 15 GROSZY

Sensacyjny projekt uczonych

Do morza Śródziemnego wpływa stosunkowo mała liczba rzek i to ubogich w wodę tak, że morze to nie jest zasilane naturalnymi dopływami. Przez cieśninę Gibraltarską przepływa w ciągu sekundy 88.000

KATASTROFA ŻYWIŁOWA W SZWAJCARII. Straszna katastrofa żywiołowa wydarzyła się w okręgu Fully w Szwajcarii. Lawina kamieni, która obsunęła się z gór, zasypała przeszło 20 domów.

żyzny kraj. Fenicjanie nigdyby nie stali się potężnym mocarstwem, gdyby zamieszkiwali jedynie wąski pas ziemi, pomiędzy morzem a pustynią. Sahara jeszcze za czasów państwa rzymskiego była znacznie mniejsza, a jej oazy większe. Pustynia ta

Mimo tych pierwszych dodatnich wyników nie można jeszcze bawelny uprawiać w Niemczech na szerszą skalę, póki nie uda się wyhodować gatunku bardziej odpornego na zmiany temperatury.

Każdy plan tak długo nie ma realnej wartości, dopóki nie jest realizowany. Realizacja planu Atlantyporu powinna kosztować olbrzymie sumy, na które musiałaby się złożyć wszystkie państwa świata. Poza tym wykonanie planu winno trwać co najmniej 250 lat. W teorii jest to wszystko możliwe, zwłaszcza przy uwzględnieniu nowoczesnych zdobyczy techniki. Jednak ze względu politycznych realizacja tego gigantycznego planu napotkać musiałaby na duże trudności.

— Pan wybaczy, ale ta baba tak się wydziera, że i tym razem nie dosłyszałem, co pan do mnie mówi...

Nakręcanie filmu odbywało się od dziewiątej rano do siódmej wieczór w ciastnym, dusznym atelier. Miało to trwać kilka tygodni i Magda musiała zrezygnować z udziału w zarządzie spół-

W każdym razie o jednym wiedziałam na pewno, że dla zdobycia tu czy tam jakiejś lepszej, a bodaj najlepszej pozycji nie zdecyduje się na korzystanie z niemieckiego poparcia, jeżeli to poparcie musiałaby zdobywać kosztem związania się z którymkolwiek mężczyzną z tych środowisk. Znała już tych panów zbyt dobrze.

tak, na zimno, kokietować i robić pewne nadzieje ludziom, którzy mogli jej coś ułatwić. Przeważnie bywali tak pewni siebie i tak łatwowierni, że bez trudu brali się na ten haczyk i później trzeba było najostrożniejszych słów, by rozwiązać ich przeświadczenie o własnych szansach.

Dla teatrów wogóle nastały ciężkie czasy. Pod naciskiem głodujących członków Związku Aktorski zgodził się wreszcie na występy aktorów w lokalach gastronomicznych. Restauratorzy początkowo zaczęli płacić dobrze, a potem występ w lokalach gwarantował przynajmniej zjedzenie gorącej kolacji.